Webinář u příležitosti Světového dne bezpečnosti potravin, 5.6.2026

Kontrolní činnost SZPI v oblasti kojenecké výživy

Ing. Sylvie Krškova, metodik, Ústřední inspektorát
Státní zemědělská a potravinářská inspekce

slido.com #1051175

Obsah

- Úvod
- Právní předpisy
- Kauza cereulid v kojenecké výživě
- Průběžné výsledky mimořádné kontrolní akce zaměřené na stanovení přítomnosti toxinu cereulidu

Úvod

Kojenecká výživa

- Počáteční kojenecká výživa (0 – 6 měsíců)
- Pokračovací kojenecká výživa (6 – 12 měsíců)
- PZLÚ = potraviny pro zvláštní lékařské účely vyvinuté tak, aby vyhovovaly výživovým požadavkům kojenců - počáteční a pokračovací

Právní předpisy

slido.com #1051175

Právní předpisy

- **Nařízení (EU) č. 609/2013 o potravinách určených pro kojence a malé děti, potravinách pro zvláštní lékařské účely a náhradě celodenní stravy pro regulaci hmotnosti**

Stanoví požadavky na složení a informace pro tyto kategorie potravin:

a) **počáteční a pokračovací kojeneckou výživu**

(Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/127 – zvláštní požadavky na složení a informace)

b) **obilné příkrmy a potraviny pro malé děti**

(Směrnice komise 2006/125/ES)

c) **potraviny pro zvláštní lékařské účely**

(Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 128/2016 - zvláštní požadavky na složení a informace)

d) **náhrada celodenní stravy pro regulaci hmotnosti**

(Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/1798 - zvláštní požadavky na složení a informace)

Právní předpisy

Zákon 110/1997 Sb. o potravinách a tabákových výrobcích → § 3d odst. 2

Informační povinnost provozovatele potravinářského podniku, který vyrábí nebo uvádí na trh

a) počáteční a pokračovací kojeneckou výživu

b) obilný příkrm a potravinu pro malé děti

c) potravinu pro zvláštní lékařské účely

d) náhradu celodenní stravy pro regulaci hmotnosti

- zaslání českého textu označení, včetně povinných informací o potravinách v listinné nebo elektronické podobě Ministerstvu zdravotnictví

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Právní předpisy

- **NAŘÍZENÍ (EU) 2016/127,** kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 609/2013, pokud jde o zvláštní požadavky týkající se složení a informací, které se vztahují na počáteční a pokračovací kojeneckou výživu, a pokud jde o požadavky na informace týkající se výživy kojenců a malých dětí

Stanovení požadavků na → složení

→ pesticidy

→ informace o potravinách

→ výživové údaje

→ propagační a obchodní praktiky v souvislosti s počáteční kojeneckou výživou

→ informace týkající se výživy kojenců a malých dětí

slido.com #1051175

Právní předpisy

Vybrané požadavky nařízení (EU) č. 2016/127

- Počáteční a pokračovací kojenecká výživa nesmí obsahovat rezidua jednotlivých účinných látek v množství překračujícím 0,01 mg/kg
- Označení, obchodní sdělení, reklama nesmí odrazovat od kojení a musí zabránit možné záměně mezi počáteční a pokračovací kojeneckou výživou
- Označování, obchodní úprava a reklama počáteční a pokračovací kojenecké výživy nesmí používat pojmy „humanizovaný“, „maternizovaný“, „upravený“ nebo podobné pojmy
- Výživová a zdravotní tvrzení se u **počáteční** kojenecké výživy nesmí používat
- V maloobchodě je nepřípustné na podporu prodeje počáteční kojenecké výživy přímo spotřebiteli provádět reklamu v místě prodeje, rozdávat vzorky, poukázky na slevu apod.

Právní předpisy

Vybrané požadavky nařízení (EU) č. 609/2013

- Označování, obchodní úprava a související reklama počáteční a pokračovací kojenecké výživy nesmí odrazovat od kojení

- Označení, obchodní úprava a související reklama počáteční kojenecké výživy a označení pokračovací kojenecké výživy nesmí obsahovat obrázky dětí nebo jiné obrázky či text, které by mohly používání této výživy idealizovat

Právní předpisy

Tzv. „Batolecí mléka“ (od 12 měsíců)

- nejsou upraveny specifickým předpisem EU
- jsou považovány za běžné potraviny

- Komise publikovala report dne 31.3. 2016, ve kterém bylo uvedeno, že není potřeba žádná další regulace na úrovni EU

- v národní vyhlášce č. 54/2004 Sb., o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití, v platném znění, jsou stanoveny požadavky na tyto výrobky = **„mléčná výživa malých dětí“** *(1 – 3 roky)*

Právní předpisy

- **NAŘÍZENÍ (EU) 128/2016, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 609/2013, pokud jde o zvláštní požadavky týkající se složení a informací, které se vztahují na potraviny pro zvláštní lékařské účely**

PZLÚ = určeny pro řízenou dietní pacientů včetně kojenců k použití pod lékařským dohledem, tedy jako jediná nebo částečná výživa pacientů s omezenou, sníženou nebo narušenou schopností přijímat, trávit, vstřebávat, metabolizovat nebo vylučovat obvyklé potraviny nebo určité živiny v nich obsažené či jejich metabolity nebo pacientů s jinými lékařsky stanovenými požadavky na výživu, jejichž řízené dietní výživy nelze dosáhnout pouze změnou normální stravy

Př.:

→ hypoalergenní kojenecká výživa při těžké alergii

→ pro kojence s metabolickou poruchou cyklu močoviny

→ předčasně narození, podvýživa

Kauza cereulid v kojenecké výživě

slido.com #1051175

STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÁ
A POTRAVINÁŘSKÁ INSPEKCE

Shrnutí kauzy ve světě a v ČR

- **Prosinec 2025** – zjištěna kontaminace toxinu cereulid v kojenecké výživě několika mezinárodních značek **Nestlé, Danone, Lactalis Nutrition Santé** → distribuce do 99 zemí

- **Zdroj kontaminace:** olej z kyseliny arachidonové (ARA) vyráběný v Číně (f. Cambio Biotech). Zjištění toxinu cereulid v surovině ARA během vlastní kontroly ve společnosti Nestlé Nizozemí výrobní závod Nunspeet.

- **První stažení podezřelých výrobků z trhu:** 10. prosince 2025 společností Nestlé NL
- **10.12.2025** Hlášení události společností Nestlé Česko o preventivním stahování podezřelé šarže **BEBA COMFORT 1 HMO** (šarže č. 52850346AF) v souladu s čl. 19 nařízení (ES) č. 178/2002 → zahájeno šetření SZPI.

- Evropská Komise vydala celkem **20 oznámení RASFF**

slido.com #1051175

STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÁ A POTRAVINÁŘSKÁ INSPEKCE

Shrnutí kauzy ve světě a v ČR

- **Komise žádala přes INFOSAN** (mezinárodní síť orgánů pro bezpečnost potravin) o kontaktování čínských úřadů s cílem poskytnout informace o kontaminovaných šaržích suroviny ARA od čínského výrobce CABIO Biotech a jejich distribuci - dosud od čínských úřadů žádné informace neobdržela
- **EFSA vydala 2.2.2026 rychlé hodnocení rizika cereulidu v kojenecké výživě → akutní referenční dávka (ARfD) → 0,014 µg/kg tělesné hmotnosti**
- **EU – potraviny:** omezené kapacity laboratorních analýz toxinu cereulid v potravinách. Cereulid není rutinně testovaný kontaminant v sušené kojenecké výživě – nařízení (ES) č. 2073/2005 stanovuje limity pouze pro bakterii Bacillus cereus na úrovni výroby (50 – 500 KTJ/g)
- **EU – biologické vzorky:** Belgie je jediná země v EU s laboratorně potvrzenými případy cereulidu ve stolici kojenců
- **Výskyt případů onemocnění:** sporadicky v různých regionech → odpovídá rozptýlené distribuci kontaminovaných produktů – cereulid není v šarži rozložen homogenně
- **Preventivní opatření:** ve všech dotčených zemích probíhá stahování produktů z trhu s cílem zamezit další expozici; rychlost a úplnost stažení se liší podle kapacit a inspekčních možností jednotlivých zemí

Komunikace rizika – webové stránky SZPI

Od prvotního zjištění týkající se preventivního stahování šarží různých výrobků byly na webových stránkách SZPI zveřejňovány informace prodejců pro odběratele i spotřebitele o preventivním stažení → zveřejněn link na informace o konkrétních šaržích stahovaných potravin.

19. 12. 2025 Nestlé informuje o stažení šarže počáteční kojenecké výživy BEBA COMFORT 1 HMO

» Přejít na článek ze složky Aktuality.

09. 01. 2026 Nestlé Česko s.r.o. informuje o stažení dalších potravin pro děti, z řady Beba a Alfamino

25. 01. 2026 Prodejce Dr.Max informuje o stažení dvou šarží dětské výživy Bebelo

» Přejít na článek ze složky Aktuality.

28. 01. 2026 Společnost Danone informuje o stažení šarží kojenecké výživy z řady Nutrilon a Hami

» Přejít na článek ze složky Aktuality.

10. 02. 2026 Společnost Bohemia Organics informuje o stažení tří šarží kojenecké výživy Babybio

» Přejít na článek ze složky Aktuality.

23. 02. 2026 Varování spotřebitelům: zjištění počátečního mléka s cereulidem na tuzemském trhu

» Přejít na článek ze složky TZ 2026.

26. 03. 2026 Varování spotřebitelům: zjištění počátečního mléka Nutrilon PRO futura s toxinem cereulid

» Přejít na článek

Průběžné výsledky mimořádné kontrolní akce zaměřené na stanovení přítomnosti toxinu cereulidu

slido.com #1051175

STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÁ A POTRAVINÁŘSKÁ INSPEKCE

Stručné rozdělení kompetencí orgánů dozoru

Stručně rozdělení kompetencí orgánů dozoru nad potravinami v ČR, zejména s ohledem na dovoz potravin živočišného původu :

- Krajské hygienické stanice (KHS) – epidemiologický dohled, zjišťování příčin poškození či ohrožení zdraví z potravin

- Státní veterinární správa (SVS) – kontrola dovozu, velkoskladů a výroby potravin živočišného původu, včetně dovozu ze třetích zemí a členských států EU

- Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI) – dohled nad uváděním potravin živočišného původu v maloobchodní tržní síti

kontroly SZPI zaměřeny zejména na maloobchodní provozovny, lékárenské sítě a drogerie

Mimořádná kontrolní akce SZPI (od ledna - dosud)

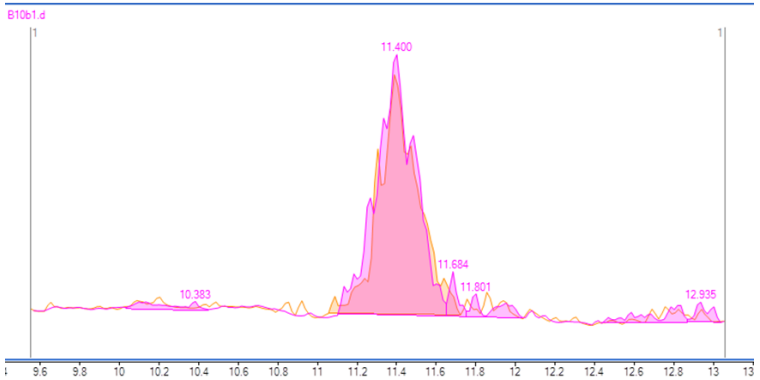
Cíl akce:
Ověřit, zda nejsou kontaminovány toxinem cereulidem a bakterií *Bacillus cereus* výrobky sušené mléčné kojenecké výživy uváděné na trh v ČR, jejichž součástí je surovina kyselina arachidonová resp. olej z *Mortierella alpina*, který byl zdrojem kontaminace.
Komise dodnes neobdržela z Číny informaci o kontaminovaných šaržích a jejich distribuci.

kapalinový chromatograf s hmotnostním spektrometrem typu trojitý kvadrupól

Metody a laboratoře:
Laboratoř SZPI: akreditovaná metoda průkazu toxinu cereulid dle ČSN EN ISO 18465 - hmotnostní spektrometrie LC MS/MS - doporučena Komisí;
SZPI má metodu zavedu a akreditovánu jako jedna z mála laboratoří v EU pro práškovou formu kojenec. Výživy, případně kys. arachidonovou

Eurofins CZ: akreditovaná kultivační metoda stanovení počtu bakterií *Bacillus cereus:* ČSN EN ISO 79 32

chromatogram pozitivního vzorku Happy Mimi 1 na hladině 0,58 µg/kg

Průběžné výsledky mimořádné kontrolní akce SZPI

Výsledky k 1.6.2026:

Celkem odebráno 291 vzorků

↳ z toho jsou dokončeny rozbory u 287 vzorků na toxin cereulid a 280 na počty bakterie Bacillus cereus

↳ 3 vzorky SZÚ vyhodnoceny jako potravina nebezpečná ve smyslu čl. 14 odst. 2 písm. a) nařízení (ES) č. 178/2002:

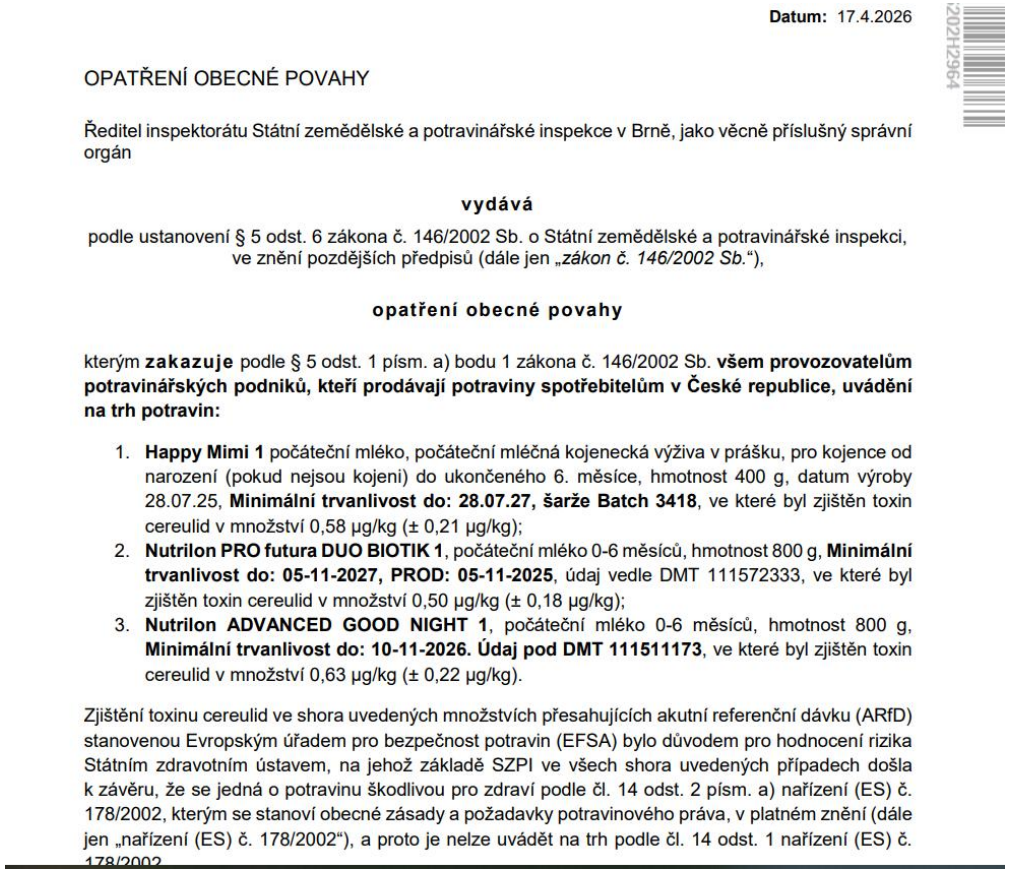
- **Happy Mimi 1 počáteční mléko, 400 g, DMT: 28.07.2027, šarže Batch 3418 – koncentrace toxinu 0,58 µg/kg**
- **Nutrilon PRO futura DUO BIOTIK 1, 800 g, DMT: 05-11-2027, šarže 111529665 – koncentrace toxin 0,50 µg/kg**
- **Nutrilon Advanced Good Night 1, 800 g, Minimální trvanlivost do: 10-11-2026, další označení pod DMT: 111511173 - koncentrace 0,63 µg/kg**

Dalších 25 vzorků s pozitivním nálezem cereulidu bylo SZÚ vyhodnoceno jako bezpečných, neboť koncentrace toxinu nedosahovala hodnot považovaných Evropským úřadem pro bezpečnost potravin (EFSA) za potenciálně rizikové pro zdraví spotřebitele

Průběžné výsledky mimořádné kontrolní akce SZPI

V souvislosti se zjištěním 3 nebezpečných výrobků vydala SZPI

Opatření obecné povahy – zákaz všem provozovatelům potravinářských podniků

Datum: 17.4.2026

OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY

Ředitel inspektorátu Státní zemědělské a potravinářské inspekce v Brně, jako věcně příslušný správní orgán

vydává

podle ustanovení § 5 odst. 6 zákona č. 146/2002 Sb. o Státní zemědělské a potravinářské inspekci, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon č. 146/2002 Sb.*“),

opatření obecné povahy

kterým **zakazuje** podle § 5 odst. 1 písm. a) bodu 1 zákona č. 146/2002 Sb. **všem provozovatelům potravinářských podniků, kteří prodávají potraviny spotřebitelům v České republice, uvádění na trh potravin:**

1. **Happy Mimi 1** počáteční mléko, počáteční mléčná kojenecká výživa v prášku, pro kojence od narození (pokud nejsou kojeni) do ukončeného 6. měsíce, hmotnost 400 g, datum výroby 28.07.25, **Minimální trvanlivost do: 28.07.27, šarže Batch 3418**, ve které byl zjištěn toxin cereulid v množství 0,58 µg/kg (± 0,21 µg/kg);
2. **Nutrilon PRO futura DUO BIOTIK 1**, počáteční mléko 0-6 měsíců, hmotnost 800 g, **Minimální trvanlivost do: 05-11-2027, PROD: 05-11-2025**, údaj vedle DMT 111572333, ve které byl zjištěn toxin cereulid v množství 0,50 µg/kg (± 0,18 µg/kg);
3. **Nutrilon ADVANCED GOOD NIGHT 1**, počáteční mléko 0-6 měsíců, hmotnost 800 g, **Minimální trvanlivost do: 10-11-2026. Údaj pod DMT 111511173**, ve které byl zjištěn toxin cereulid v množství 0,63 µg/kg (± 0,22 µg/kg).

Zjištění toxinu cereulid ve shora uvedených množstvích přesahujících akutní referenční dávku (ARfD) stanovenou Evropským úřadem pro bezpečnost potravin (EFSA) bylo důvodem pro hodnocení rizika Státním zdravotním ústavem, na jehož základě SZPI ve všech shora uvedených případech došla k závěru, že se jedná o potravinu škodlivou pro zdraví podle čl. 14 odst. 2 písm. a) nařízení (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, v platném znění (dále jen „nařízení (ES) č. 178/2002“), a proto je nelze uvádět na trh podle čl. 14 odst. 1 nařízení (ES) č. 178/2002

vydáno z preventivních důvodů

tyto nebezpečné potraviny se mohou nacházet u některých dalších prodejců

slido.com #1051175

STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÁ A POTRAVINÁŘSKÁ INSPEKCE

Průběžné výsledky mimořádné kontrolní akce SZPI

Průběžné výsledky kontrol mléčné kojenecké výživy vyhovující a nevyhovující jsou zveřejněny na webu SZPI a Potraviny na pranýři - průběžně aktualizovány (vždy v pondělí)

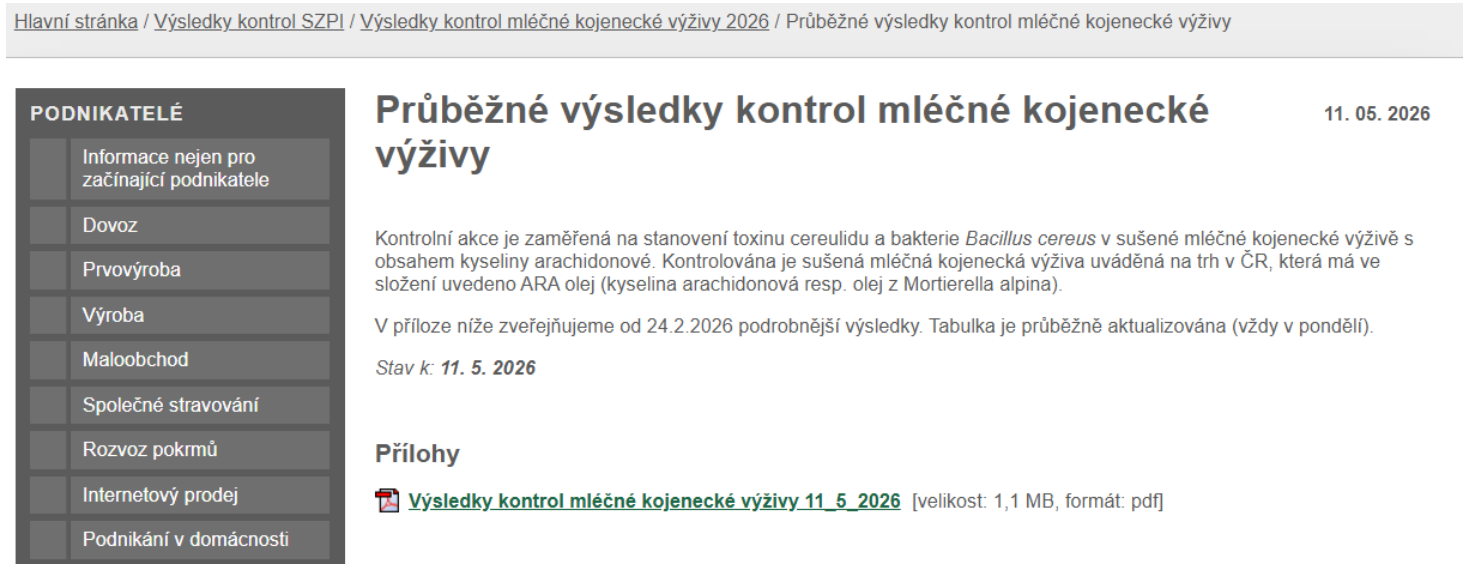
https://www.potravinynapranyri.cz/InspProduct.aspx?scontrol=200&lang=cs&design=default&archive=actual&listtype=tiles&page=1

Průběžné výsledky mimořádné kontrolní akce SZPI

Průběžné výsledky kontrol mléčné kojenecké výživy vyhovující a nevyhovující jsou zveřejněny na webu SZPI a Potraviny na pranýři - průběžně aktualizovány (vždy v pondělí)

https://www.szpi.gov.cz/clanek/vysledky-kontrol-mlecne-kojenecke-vyzivy-2026.aspx

Hlavní stránka / Výsledky kontrol SZPI / Výsledky kontrol mléčné kojenecké výživy 2026 / Průběžné výsledky kontrol mléčné kojenecké výživy

PODNIKATELÉ

- Informace nejen pro začínající podnikatele
- Dovoz
- Prvovýroba
- Výroba
- Maloobchod
- Společné stravování
- Rozvoz pokrmů
- Internetový prodej
- Podnikání v domácnosti

Průběžné výsledky kontrol mléčné kojenecké výživy

11. 05. 2026

Kontrolní akce je zaměřená na stanovení toxinu cereulidu a bakterie *Bacillus cereus* v sušené mléčné kojenecké výživě s obsahem kyseliny arachidonové. Kontrolována je sušená mléčná kojenecká výživa uváděná na trh v ČR, která má ve složení uvedeno ARA olej (kyselina arachidonová resp. olej z Mortierella alpina).

V příloze níže zveřejňujeme od 24.2.2026 podrobnější výsledky. Tabulka je průběžně aktualizována (vždy v pondělí).

Stav k: ***11. 5. 2026***

Přílohy

Výsledky kontrol mléčné kojenecké výživy 11_5_2026 [velikost: 1,1 MB, formát: pdf]

Děkuji za pozornost

slido.com #1051175